

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Danou Černovskou ve věci

žalobce: **X.**, narozený dne -
t. č. na adrese -
zastoupený advokátem JUDr. Petrem Novotným
sídlem Archangelská 1568/1, 100 00 Praha 10

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 20. 10. 2020, č. j.: OAM-381/ZA-ZA11-VL14-2020

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky, ze dne 20. 10. 2020, č. j.: OAM-381/ZA-ZA11-VL14-2020, se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2020, č. j.: OAM-381/ZA-ZA11-VL14-2020, jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce v žalobě namítal, že se bojí vrátit do vlasti kvůli ozbrojenému konfliktu, byl by povolán do armády a nasazen do bojů na východě země, jeho žádost není zjevně bezdůvodná, na Ukrajině probíhá dlouhodobý vnitrostátní ozbrojený konflikt, který

nabral na intenzitě v důsledku přímé konfrontace s Ruskem v Azovském moři. Žalobce by tak byl ohrožen na životě. Následky konfliktu ovlivňují život v celé zemi, ač boje probíhají převážně na východě země, k násilnostem dochází i v ostatních částech státu. Reálná možnost vnitřního přesídlení neexistuje. Nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav a žalovaný si neopatřil řádné podklady. Poměry na celé Ukrajině jsou nestabilní a nejisté, s velkým dopadem na civilní obyvatelstvo. Ukrajinu nelze označit za bezpečnou zemi původu.

3. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.
4. Žalovaný se k žalobě vyjádřil, když po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení a žalobních námitek vyslovil s žalobou nesouhlas. Situaci žalobce se podrobně zabýval, posoudil všechny jím uvedené skutečnosti, incident v Azovském moři se stal před dvěma lety a na aktuální poměry v zemi již nemá žádný vliv, Ukrajina je bezpečnou zemí, a to i v žalobcově případě, opak se neprokázal, při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné se meritorně neposuzují okolnosti pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, krom toho je povolání do armády legitimní občanskou povinností. Žalobu navrhl žalovaný zamítnout.
5. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“).
6. Soud ve věci rozhodl při jednání, protože na jeho nařízení žalobce trval.
7. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce, občan Ukrajiny, poskytl dne 23. 7. 2020 údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Uvedl, že je ukrajinské národnosti, náboženským vyznáním pravoslavný křesťan, je schopen se dorozumět ukrajinsky a rusky, nemá politické přesvědčení a není členem žádné politické strany ani skupiny; je ženatý, jeho manželka, ukrajinské státní příslušnosti, je ve vlasti, chystá se ale přijet sem, zažádala si o české pracovní vízum; má tři nezletilé děti žijící v zemi původu, hlídá je babička. Ve vlasti naposledy bydlel v X. Do ČR přijel dne 14. 1. 2020 autobusem. O udělení mezinárodní ochrany dosud nežádal. Je zdravý, nemá žádné zvláštní zdravotní potřeby. O mezinárodní ochranu žádá, protože ve vlasti je špatná ekonomická situace, na východě se stále válčí, měl by rád lepší budoucnost, jiné důvody nemá.
8. Během pohovoru vedeného dne 23. 7. 2020 žalobce dále uvedl, že má nedokončenou vysokou školu, asi ji nikdy nedodělá, vystudoval odborné učiliště, obor X., posledních deset let pracuje na stavbách; v ČR má sestřenici a chystá se přijet jeho manželka, nikoho jiného v EU nemá; do ČR přijel za prací, zařízení pracovního víza je dlouhý proces, nechtělo se mu čekat, ve vlasti měl dvě práce, v zimě bylo práce málo a přišla karanténa, potřebuje získat povolení, aby tu byl legálně, pak přiveze celou rodinu; ve vlasti neměl žádné potíže se státní správou, policií, soudy ani armádou; kdyby se bojovalo v celé zemi, mohl by být povolán do ukrajinské armády, základní vojenskou službu neabsolvoval; ve vlasti nyní není žádná práce, všechny důvody sdělil.
9. Dne 2. 9. 2020 se žalobce mohl seznámit s podklady rozhodnutí. Žalobcův právní zástupce si pořídil fotokopii podkladů a uvedl, že se vyjádří dodatečně písemně. Ve vyjádření ze dne 14. 9. 2020 žalobce uvedl, že v jeho vlasti probíhá dlouhodobý vnitrostátní válečný konflikt, který nepolevuje na intenzitě, naopak v poslední době ještě zesílil. Konflikt probíhá na Krymu, v Doněcku a Luhansku, ale prostředí nestability a nejistoty dopadá na

celé obyvatelstvo země; špatná situace mu brání v návratu; všechny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany splňuje, žalobce je kvůli konfliktu ohrožen na životě a hrozí mu nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, resp. vážné ohrožení života a lidské důstojnosti; civilní obyvatelstvo je vystavováno perzekucím a násilnostem; budoucí vývoj celkové ukrajinské situace není zřejmý.

10. Dále soud přistoupil k vlastnímu posouzení žalobních námitek.
11. Podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.
12. Dle ustanovení § 16 odst. 3 věty druhé zákona o azylu se v případě existence důvodů pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné dle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a téhož zákona.
13. Podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu se bezpečnou zemí původu rozumí stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště,
 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu,
 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo § 14a,
 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a
 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.
14. Podle ustanovení § 2 bodu 24 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Ukrajinu s výjimkou poloostrova Krym a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů.
15. Předně má soud ze správního spisu za dostatečně prokázané, že Ukrajinu s výjimkou zmíněných oblastí lze považovat za bezpečnou zemi původu.
16. Z informace Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 8. 8. 2020 vyplývá, že Ukrajina je poloprezidentská republika s jednokomorovým parlamentem, hlavou státu a vrchním velitelem armády je přímo volený prezident, předsedu vlády volí parlament, prezidentské volby v březnu a dubnu 2019 považovali mezinárodní pozorovatelé za svobodné a spravedlivé, totéž platí s určitými výhradami i pro parlamentní volby v červenci 2019; civilní úřady udržují účinnou kontrolu nad bezpečnostními složkami krom území, jež nemá ukrajinská vláda pod kontrolou (tj. poloostrov Krym a části Luhanské a Doněcké oblasti). Základní práva a svobody včetně volného pohybu a

zákazu mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání jsou ústavně garantována, v únoru 2014 byly přijaty reformy soudní moci, bezpečnostních složek i policie, dále došlo v červnu 2016 k přijetí ústavních dodatků k postavení soudců a zamezení korupce. V oblasti lidských práv nicméně přetrvávají určité nedostatky, v oblasti boje proti mučení a nelidskému zacházení bylo dosaženo pokroku, avšak nebylo dosaženo evropských standardů, zákonná definice mučení není zcela v souladu s Úmluvou OSN proti mučení, případy mučení a špatného zacházení nejsou dostatečně vyšetřovány a není jim systémově bráněno, věznice trpí dlouhodobým podfinancováním a nedostatkem školeného personálu, podmínky ve vězení jsou neuspokojivé, zejm. v oblasti zdravotní péče, v policejních celách předběžného zadržení jsou podmínky o úroveň lepší. K pronásledování, mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestání ani k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě ozbrojeného konfliktu však na Ukrajině obecně a soustavně nedochází; excesy v podobě zneužití pravomoci konkrétními osobami vyloučit nelze, ale nejde o systémový jev. Trest smrti nelze uložit za žádný trestný čin. Vláda spolupracovala s humanitárními organizacemi včetně UNHCR při ochraně a pomoci vnitřním přesídlencům, uprchlíkům, žadatelům o azyl, osobám bez státní příslušnosti a zranitelným osobám; zákony obsahují ustanovení o azylu a vládou byl vytvořen právní systém na ochranu uprchlíků, leč z důvodu nedostatků v právní úpravě a její aplikaci nebyl dostatečný. Ochrana před nuceným návratem je zaručena zákonem, avšak ze strany vlády nebyla zajišťována ochrana před vyhoštěním ani návratem žadatelů o azyl do země, vzhledem k níž existovaly důvody k domněnkám, že by byly ohroženy jejich životy nebo svoboda; existují i zprávy o deportacích do Ázerbájdžánu a Běloruska. V počtu žadatelů o mezinárodní ochranu v ČR za jednotlivé roky jsou ukrajinští občané dlouhodobě první, v roce 2014 bylo ukrajinskými občany podáno 515 azylových žádostí, roku 2015 694, 2016 507, 2017 434, 2018 418, 2019 311 a 2020 102 (k 30. červnu), azyl byl získán osobami pocházejícími z Krymu a vážně nemocnými, většinu udělených azylů představoval humanitární azyl a azyl za účelem sloučení rodiny, doplňkovou ochranu především v letech 2014 a 2015 získali někteří žadatelé původem z východních ukrajinských oblastí z důvodu bezpečnostní situace, roku 2014 byl azyl udělen 25 a doplňková ochrana 119 ukrajinským občanům, roku 2015 byl tento počet 7 a 174, 2016 5 a 46, 2017 8 a 25, 2018 6 a 12, 2019 2 a 10 a 2020 0 a 5 (k 30. červnu). Země je členem OSN a přistoupila mj. k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech, k Úmluvě OSN proti mučení i Úmluvě OSN o právním postavení uprchlíků včetně jejího protokolu; od roku 1995 je Ukrajina členem Rady Evropy, ratifikovala 92 jejích úmluv a protokolů a dalších 25 jich podepsala; Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod nabyla v zemi platnosti po dvou letech od vstupu do Rady Evropy. Různé domácí a mezinárodní lidskoprávní organizace obecně vykonávaly svou činnost bez omezení, mohly provádět šetření a své poznatky zveřejňovaly; ústava zakotvuje ombudsmana, jeho úřad spolupracoval s nevládními organizacemi na různých projektech zaměřených na sledování postupů v oblasti lidských práv u různých institucí včetně vazebních zařízení, dětských domovů, internátních škol pro děti a geriatrických zařízení. Od roku 2012 v zemi funguje při kanceláři ombudsmana Národní preventivní mechanismus dohlížející na dodržování lidských práv v místě nesvobody; mechanismus odškodňování obětí mučení a špatného zacházení chybí, justice je nedostatečně personálně zabezpečena, což vede k průtahům a nedostatečnému odškodňování; 27. 11. 2018 začal v zemi fungovat Státní úřad pro vyšetřování mající vyšetřovat mj. trestné činy příslušníků vyšetřovacích orgánů, v září 2019 byl v rámci Úřadu generálního prokurátora Ukrajiny vytvořen nový odbor s pravomocí

mj. vyšetřovat případy mučení a špatného zacházení, resp. sám tuto pravomoc nemá, ale v daném ohledu úzce spolupracuje se Státním úřadem pro vyšetřování. Organizace Freedom House ve své zprávě z roku 2020 přiřkla Ukrajině status „částečně svobodná“ (celkové skóre činilo 62/100). Asociační dohoda mezi EU a Ukrajinou byla podepsána roku 2014 a plně vstoupila v platnost 1. 9. 2017, země vstoupila i do zóny volného obchodu DCFTA a od 11. 6. 2017 začal mezi Ukrajinou a zeměmi Schengenského prostoru platit bezvízový styk. Žalobcova vlast je řazena na seznam bezpečných zemí i takovými státy jako Bulharsko, Lucembursko, Nizozemsko (s výjimkou specifických regionů) a Spojené království. Ukrajina s výjimkou Krymu a částí Luhanské a Doněcké oblasti, jež nejsou pod kontrolou vlády, respektuje základní demokratické principy a splňuje kritéria bezpečné země původu.

17. Splnění všech čtyř kritérií pro zařazení Ukrajiny (s výjimkou Krymu a částí Luhanské a Doněcké oblasti) mezi bezpečné země bylo dostatečně prokázáno.
18. Předně, v zemi obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení, nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestání ani k svévolnému násilí v případě ozbrojeného konfliktu, v oblasti lidských práv došlo k pozitivním reformám, určité nedostatky jsou toliko dílčí; trest smrti nelze uložit za žádný trestný čin. Za druhé, občané neopouští Ukrajinu z důvodů dle ustanovení § 12 či § 14a zákona o azylu; přestože v ČR požádá ročně o mezinárodní ochranu několik set ukrajinských občanů, jejich žádosti nebývají v posledních letech hodnoceny jako opodstatněné; mezinárodní ochrana byla udělována osobám původem z Krymu a části Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, tato území však nejsou hodnocena jako bezpečná země; jiné osoby obdržely mezinárodní ochranu z důvodu sloučení rodiny a ve formě humanitárního azylu, tedy nikoliv kvůli bezpečnostní a lidskoprávní situaci na Ukrajině. Třetí podmínka je též splněna, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách jsou v zemi řádně ratifikovány a převážně dodržovány, země přistoupila např. k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech a k Úmluvě OSN proti mučení, jakož i k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Konečně, domácí a mezinárodní lidskoprávní organizace obecně vykonávaly svou činnost bez omezení, mohly provádět šetření a zveřejňovaly své poznatky.
19. Zprávy hovoří i o některých lidskoprávních nedostacích, ty je však nutno vnímat jako indicie pro neaplikovatelnost ustanovení o bezpečné zemi v individuálních případech; natolik závažné, aby nebylo možné označit žalobcovu vlast za bezpečnou zemi, nejsou.
20. Žalobce v žalobě především tvrdil, že Ukrajina není bezpečná země s ohledem na vnitrostátní ozbrojený konflikt, který negativně dopadá na obyvatelstvo na celém území státu. Je zjevné, že ozbrojený konflikt, resp. neovládání některých průmyslových oblastí centrální vládou má určité ekonomické a sociální dopady na ukrajinské obyvatelstvo obecně, avšak i přesto jsou naplněny elementární demokratické a lidskoprávní požadavky na velké většině území státu. Žalovaný shromáždil dostatečné podklady, z nichž vyplývá, že Ukrajina je právem řazena mezi bezpečné země. Posouzení se neomezilo na právní úpravu, nýbrž zkoumalo reálné dodržování lidských práv a jejich vymáhání i možnost faktické ochrany před jejich porušováním.
21. Dále se bylo nutno zabývat otázkou, zda žalobce prokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu.

22. Žalobce především nepochází z území, která nejsou hodnocena jako bezpečná, nýbrž ze X. na západní Ukrajině, jež je značně vzdálená od problematických regionů.
23. Je nutno uvést, že žalobce neprokázal, že by Ukrajina pro něj nebyla bezpečnou zemí, neboť pro to nepředložil jediný důkaz, který by zpochybňoval podklady shromážděné žalovaným nebo jenž by podporoval jakékoliv jeho tvrzení. Přitom pocházeli žalobce z bezpečné země původu, neplatí pro něj rozložené důkazní břemeno běžné v meritorně posuzovaných azylových věcech, ale musí sám dokázat tvrzené skutečnosti.
24. Co se týká žalobcových tvrzení, ani ta nemohla vést žalovaného k úvahám o tom, že by Ukrajina pro něj neměla být bezpečnou zemí. V žalobě není kromě obav z povolání do armády tvrzena žádná individuální skutečnost, jež by měla žalobce odlišovat od ostatních obyvatel země. Regionem jeho původu je X. na ukrajinském západě, proto nemůže mít význam tvrzení o nemožnosti vnitřně přesídlit mimo oblast konfliktu. Své tvrzené ekonomické potíže pak žalobce nikterak nenavázal na jakoukoliv úvahu, proč by kvůli tomu pro něj neměla být jeho vlast bezpečnou zemí. Povolání do armády včetně případné účasti v ozbrojených bojích je chápáno jako legitimní občanská povinnost; její vyžadování ze strany státu není obecně hodnoceno jako porušování lidských práv ani vnímáno coby faktor, jenž by zemi pro dotyčného činil ve smyslu azylového práva nebezpečnou.
25. Přestože na Ukrajině dochází v určitých ohledech k různým nedostatkům stran ochrany lidských práv, netýká se to žalobce nijak výrazněji než ostatních občanů země; není zřejmé, proč by právě jemu mělo ve vlasti hrozit špatné zacházení.
26. Žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodnil, proč posoudil žalobcovu žádost jako zjevně nedůvodnou. Sdělil také všechny podklady, z nichž vycházel; základem byly jak údaje k žádosti a pohovor provedený s žalobcem, tak souhrnná zpráva o aktuální situaci v zemi původu ve vztahu k označení Ukrajiny za bezpečnou zemi. Z odůvodnění jednoznačně vyplývá, z jakých zjištění žalovaný vycházel, jakými úvahami se při rozhodování řídil a proč dospěl k závěru o zjevné nedůvodnosti žádosti; odůvodnění napadeného rozhodnutí je koherentní a logické, s relevantní odezvou ve shromážděných podkladech, není proto zmatečné ani nepřezkoumatelné. Stav věci byl spolehlivě zjištěn s pomocí shromážděných podkladů; souhrnná informace Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 8. 8. 2020 byla dostatečná ke zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybností, ze zprávy bylo možno dovodit splnění všech podmínek pro označení převážné části Ukrajiny za bezpečnou zemi původu. S ohledem na ustanovení § 16 odst. 3 věty druhé zákona o azylu se žalovaný nemusel zabývat, zda žalobce uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování dle § 12 zákona o azylu či vážné újmě dle ustanovení § 14a téhož zákona. Všechny podstatné skutečnosti byly zjištěny, žalovaný přihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo. Žalovaný srozumitelně vyhodnotil podklady o zemi původu a individuálními poměry žalobce se zabýval na s. 3 a 4 svého rozhodnutí.
27. Ze všech výše uvedených důvodů soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů ode dne jeho doručení při splnění podmínek § 103 odst. 1 s.ř.s. kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu v Brně.

Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti, pokud nemá vysokoškolské právnické vzdělání, musí být zastoupen advokátem podle § 105 odst. 2 s.ř.s.

Kasační stížnost směřující jen proti výrokům o nákladech řízení je nepřípustná.

Praha 20. srpna 2021

Mgr. Dana Černovská v. r.
samosoudkyně